

**การศึกษาระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมเพื่อการพึ่งพาตนเองได้
ของเกษตรกร กรณีศึกษา จังหวัด แพร่ น่าน พะเยา เชียงราย**

**A study on maize production system for farmers rely on oneself ;
A case study on Phrae, Nan, Payao and Chaing rai province**

ประภคค์ โคะสูงเนิน¹ และ สันติ ไชยา²

Prakit Kohsungnoen¹ and Santi Chalaya²

¹มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ จ.แพร่ 54140

²สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา จ.พะเยา 56000

บทคัดย่อ

ทำการเก็บข้อมูลการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรใน 4 จังหวัด ได้แก่ แพร่ น่าน พะเยา และเชียงราย โดยใช้การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม พบว่า มีปัจจัยการผลิตที่มีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเกษตรกรมีการปรับรูปแบบไปตามสภาพพื้นที่ที่ตนเองทำการเพาะปลูก ในด้านการใช้ปัจจัยการผลิตมีการใช้ปัจจัยที่มีความแตกต่างกันตามพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องจากเรื่องของทุน เวลา ความสะดวก และสภาพการผลิตของเกษตรกร ได้แก่ พันธุ์ มีการใช้พันธุ์ข้าวโพดทั้งพันธุ์ผสมเปิด และลูกผสม มีการใช้สารเคมีกำจัดโรค แมลงและศัตรูพืชชนิดต่างๆ ธาตุอาหารพืชได้มาจากการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นส่วนใหญ่ การเก็บเกี่ยวใช้แรงงานคน และเป็นกรหักฝักทั้งแบบหักทั้งเปลือก และหักเฉพาะฝัก ใช้การกะเทาะเมล็ดโดยเครื่องนวด และนำเมล็ดไปจำหน่ายโดยตรง

ดำเนินการเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดที่จำหน่ายและได้รับความนิยมจากเกษตรกร พบว่า ผลผลิตต่อไร่มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง โดย พันธุ์ซีพี 888 แสดงค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1363.6 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างทางสถิติกับ พันธุ์ฟ้าใส พันธุ์เอ็นเค 20 พันธุ์แปซิฟิก 999 พันธุ์โบโพธิ์ 888 และพันธุ์พิราบ ซึ่งแสดงค่าเฉลี่ยรองลงมา เท่ากับ 1313.8 1303.3 1298.7 1207.55 และ 1194.0 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ข้าวโพด ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การพึ่งพาตนเอง

Abstract

A study on maize production system for farmers rely on oneself was an interview and a Questionnaires for the farmer on Phrae, Nan, Payao and Chaing rai provinces. The result of the study were the maize production factors is very different in another areas and the farmer is changing the condition for the cultivated. The Plant variety is used on Open-pollinated variety and hybrid F1 variety. The use Chemical for reduce and control on weeds insect and Plant disease. The plant nutrient is chemical fertilizer. Harvesting by hand and shelling by the engine.

The Compare on the yield of maize varieties is show the result significantly by CP888 show the highest yield at 1363.6 kilograms per rai and statistic significantly with FARSAI NK20 PAC999 BAIPHO888 and PIRAB are show 1313.8 1303.3 1298.7 1207.5 and 1194.0 kilograms per rai

Keywords: cron maize rely on oneself